

SUSRETI

SMOTRE

NATJECANJA

Zamisao kronike dvadesetipetogodišnjeg organiziranog izlaganja javnosti djelatnosti zagrebačkih glazbenih amatera

Organizirano odnosno planirano i sustavno susretanje glazbenih amatera u Hrvatskoj ima tradiciju od blizu stotinu i pedeset godina. Priređivani odnosno održavani u različite svrhe, poticani raznolikim povodima, susreti su svojim vanjskim obilježjima i sadržajnim značajkama bili posve javne manifestacije upriličivane u početku od vremena do vremena, bez uočljivije ili čvršće sustavnosti, uklapajući se u ostala društvena zbivanja na sebi svojstven način, odgovarajući određenim časovitim društvenim zahtjevima i izazovima, unoseći u kulturna zbivanja dah svečanosti, manifestirajući pri tome i neke svoje strukovne osobitosti. Kako je u početnim desetljećima spomenutog vremenskog okvira glazbeni amaterizam bio naglašeno u znaku zbornskog pjevanja, pjevački su zborovi i njihove udruge bili nositelji takvih zbivanja.

Svrhovitost okupljanja glazbenih amatera na susretima i smotrama, pa i natjecanjima, mogla bi se očitati iz okolnosti koje su ih izazivale i poticale, pa iz brojnosti i vrsti sudionika, sadržaja pojedinih zbivanja i utjecaja na djelatnost svakog od sudionika posebno, a njihove udružene zajednice u cjelini. Do spoznavanja učinkovitosti i korisnosti svega toga moglo bi se doći tek na temelju opširnijeg otkrivanja, prikupljanja, sustavnog sređivanja i prosuđivanja relevantnih činjenica, kronoloških pregleda takvih događanja, pregleda sudionik, sadržaja svakog zbivanja i uvida u posljedice, što je sve zasad raspršeno u izvještajima priređivača, programima priredbi, novinskim osvrtima i prikazima i sličnim obavijesnim izvorima. No i bez takvih pregleda, statistika, analitičkih i sintetičkih prosudbi činjenica, već površan pogled u povijest hrvatskoga glazbenog amaterizma govori o korisnosti tradicije okupljanja, susretanja, pa i natjecanja amaterskih glazbenih društava i udruga, njihove uloge u uočavanju i prikazivanju stanja u pojedinom sektoru glazbenog amaterizma u određenom vremenu i prostoru, i kroz to upućivanja na pitanja što i kako dalje, a osobito o mobiliziranju unutarnjih snaga u društvima i udrugama na poboljšavanju svojih programskih usmjerenja i, osobito, usavršavanja i uzdizanja na višu razinu svojih izvođačkih mogućnosti.

Prije dvadeset i pet godina tadašnja Zajednica Saveza kulturno-umjetničkih društava s područja Zagreba i bliže okolice počela je organizirati takva okupljanja, susretanja i druženja kojima su društva i povrh uobičajenih prikazivanja svoga rada na, primjerice, svojim godišnjim koncertima, mogla pružiti, doduše tek djelomični, uvid u svoje djelovanje, omogućivši, međutim, međusobno uspoređivanje i, upoznavanje djelatnosti drugih sebi sličnih, stjecati iskustva pa i, prema prosudbama posebnih stručnih tijela, naći svoje mjesto među istovrsnim društvima i udrugama.

Bila je godina 1978. kada je krenula prva tako organizirana manifestacija nazvana jednostavno *Prva smotra pjevačkih zborova Grada i Zajednice općina Zagreb*. Organizirali

su je, obavještava program, rečena Zajednica i Zajednica općina Zagreb, sudjelovalo je devet pjevačkih zborova iz Zagreba i po jedan iz Oborova, Ivanić Grada, Samobora i Zaprešića. Održana su dva koncerta (20. i 23. lipnja), izvedeno je četrdesetak zbornih skladbi mahom domaćih autora. Manifestaciji je pokrovitelj bi Savez sindikata Hrvatske – Gradski odbor Zagreb, koji će godinama potom davati svoje pokroviteljstvo priredbama te vrste, a Smotra je, prema ondašnjem običaju, bila u znaku dvaju događaja od društvenog značenja – XI. Kongresa SKJ i Dana samoupravljača '78. Praksa takvog označivanja ili posvećivanja bit će jedna od konstanti kasnijih Smotri.

Tako je počelo, skromno, ali smisleno, i postalo sjeme iz kojega je niknula i razvila se glazbena manifestacija razgranatih razmjera i široke programske raznovrsnosti, na kojoj će se u budućnosti okupljati sve više pjevačkih zborova, uz njih tamburaških, duhačkih, harmonikaških i mandolinističko-gitarističkih sastava, pa i simfonijski orkestri manjeg sastava, izvođači rane glazbe, dječji i pjevački zborovi mladeži, folklorni zborovi i klape, jednom riječju sve što se na području Zagreba i Zajednice općina Zagreb, a poslije Županije zagrebačke, amaterski bavi glazbom.

Zbog toga se Smotra znatno proširila, broj koncerata morao se, dakako, osjetno povećati, a manifestacija je dobila posebno ime – najprije Travanjski, a poslije Proljetni susreti zagrebačkih glazbenih amatera, u jednom su trenutku nastupe počele pratiti posebne ocjenjivačke komisije, koje su ocjenjivale svaki nastup, iskazivale o njemu svoj sud i odabirale predstavnike zagrebačkih glazbenih amatera za republičke manifestacije te vrste (Susreti pjevačkih zborova u Zadru, Festival tamburaške glazbe u Osijeku, Glazbene svečanosti djece i mladeži u Varaždinu, Susreti harmonikaša u Puli, Republički susreti duhačkih sastava).

Od posebnog je značenja za glazbene amatere bilo poticanje naših skladatelja na stvaranje novih djela primjerenih izvođačkim mogućnostima amatera, prvi put prikazanih na koncertu s naslovom *Praizvedbe domaćih autora*, održanim 23. ožujka 1983. godine, na kojemu je prvi put izvedeno devet novih skladbi namijenjenih instrumentalnim sastavima. Praksa priređivanja koncerata s praižvedbama novih skladbi nastavit će se i slijedećih godina.

I tako je išlo dalje, iz godine u godinu broj sudionika je bivao veći, broj koncerata također, a kada je u proljeće 1995. godine prestala postojati Zajednica Saveza kulturno-umjetničkih društava, organiziranje manifestacije preuzeo je *Centar za kulturu "Trešnjevka"*, vodeći je dalje na tradicijskim temeljima, zadržavajući dalje naziv Proljetni susreti zagrebačkih glazbenih amatera, uvodeći određene novosti sadržajne naravi, natjecanja osamostaliti kao posebni dio susreta, otvarajući vrata Susreta/Podija novim oblicima i sadržajima glazbenog amaterizma, ukratko, poštujući tradiciju obogaćujući je novim sadržajima.

prof. Andrija Tomašek